

# Έρευνα για τις απόψεις των γονέων και των εκπαιδευτικών για το "Νέο Λύκειο"

## Μάρτιος 2014

### ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Βασικός σκοπός της έρευνας ήταν η αποτύπωση των απόψεων των γονέων και των εκπαιδευτικών για το «Νέο Λύκειο» καθώς και η ενημέρωση για τα βασικά σημεία του θεσμού αυτού. Επίσης διερευνήθηκαν και οι προσδοκίες των γονέων και των εκπαιδευτικών από τη Λυκειακή Εκπαίδευση των μαθητών.

### ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Ο εξεταζόμενος πληθυσμός ήταν οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί σε πανελλαδικό επίπεδο. Ο λόγος που δεν καταγράφηκαν σε ξεχωριστές καταμετρήσεις οι απόψεις των γονέων με τις απόψεις των εκπαιδευτικών είναι ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εκπαιδευτικών είναι ταυτόχρονα και γονείς, οπότε θα ήταν αδύνατον να διαχωρίσουν το ρόλο τους όσον αφορά τις απόψεις τους. Το μέγεθος του δείγματος ήταν 500 ατόμων. Το μέγεθος αυτό κρίθηκε επαρκές για την εξαγωγή αξιόπιστων αποτελεσμάτων αφού παρατηρήθηκε σχετική σταθεροποίηση των αποτελεσμάτων μετά την συμμετοχή των πρώτων 300 περίπου ατόμων.

### ΜΕΘΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

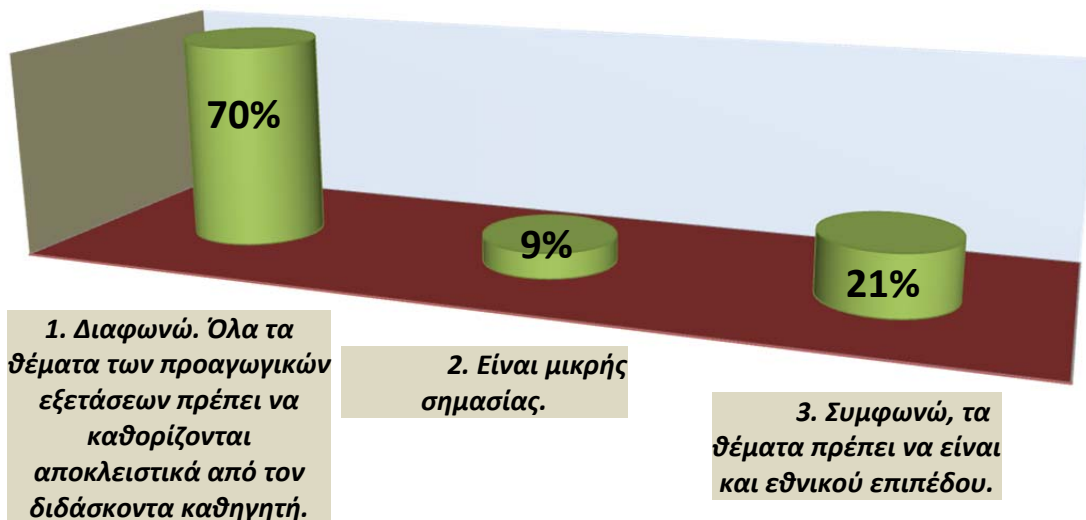
Συμπλήρωση ερωτηματολογίου 12 ερωτήσεων ηλεκτρονικά σε ειδικά διαμορφωμένη σελίδα του εκπαιδευτικού δικτύου [dimosioskoleio.com](http://dimosioskoleio.com). Πρέπει να σημειωθεί ότι κάθε ερώτηση είχε αυτόνομη καταμέτρηση οπότε μπορούσε να παραλειφθεί σε περίπτωση που καμία από τις προτεινόμενες απαντήσεις δεν εξέφραζε επαρκώς την άποψη των συμμετεχόντων. Ως εκ τούτου δεν κρίθηκε απαραίτητη η ύπαρξη της επιλογής που συνηθίζεται στις περισσότερες έρευνες και που έχει τίτλο ΔΞ -ΔΑ (Δεν ξέρω -Δεν Απαντώ). Για το λόγο αυτό υπάρχει και σχετική απόκλιση μεταξύ των ερωτήσεων όσον αφορά τον αριθμό που απαντήθηκαν. Η συμμετοχή ήταν ανώνυμη και υπήρχε η δυνατότητα μιας μόνο ηλεκτρονικής συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου ανά άτομο. Το χρονικό διάστημα συλλογής στοιχείων ήταν από 7 Μαρτίου ως 18 Μαρτίου του 2014.

### ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΕΡΓΕΝΗΣΑΝΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα διενεργήθηκε με την συνεργασία του εκπαιδευτικού δικτύου «Δημόσιο Σχολείο» ([dimosioskoleio.com](http://dimosioskoleio.com)) και του εκπαιδευτικού Δημήτρη Τσιριγώτη (φυσικού), οποίος ήταν ο δημιουργός του ερωτηματολογίου και των γραφημάτων των αποτελεσμάτων της έρευνας καθώς και ο αναλυτής των συμπερασμάτων που εξάγονται από αυτή.

Ευχαριστούμε πολύ όλους τους συμμετέχοντες.

■ ΕΡΩΤΗΣΗ 1. Στις προαγωγικές εξετάσεις της Α΄ Λυκείου το 50% των θεμάτων θα προέρχονται από τράπεζα θεμάτων, δηλαδή ο διδάσκων καθηγητής θα βάζει τα μισά θέματα και τα άλλα μισά θα τα ορίζει με κλήρωση το υπουργείο Παιδείας. Πως βλέπετε αυτό το γεγονός;

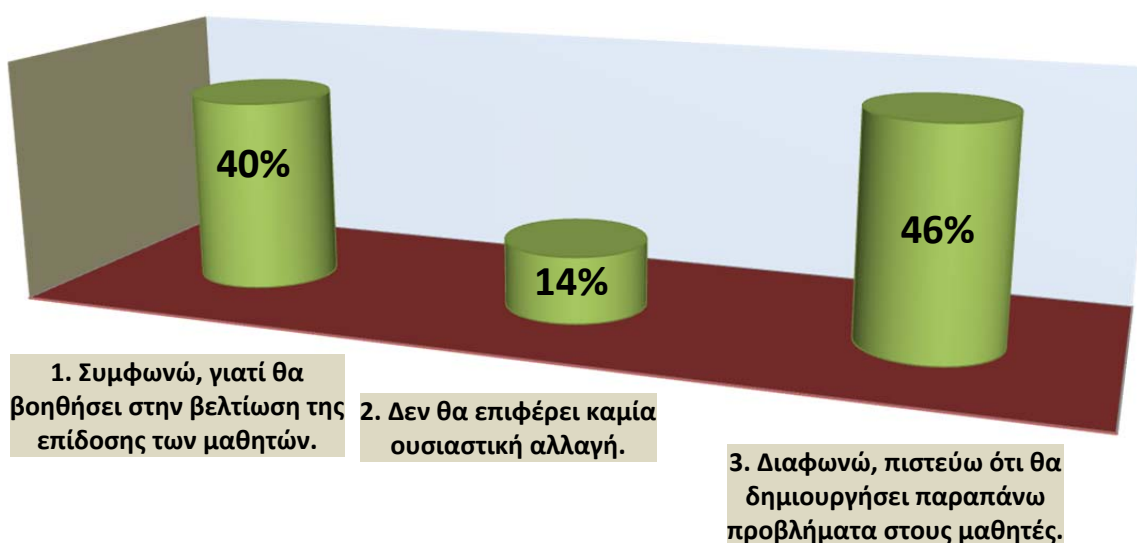


1. Διαφωνώ. Όλα τα θέματα των προαγωγικών εξετάσεων πρέπει να καθορίζονται αποκλειστικά από τον διδάσκοντα καθηγητή.

2. Είναι μικρής σημασίας.

3. Συμφωνώ, τα θέματα πρέπει να είναι και εθνικού επιπέδου.

■ ΕΡΩΤΗΣΗ 2. Για να προαχθεί ένας μαθητής της Α΄ Λυκείου πρέπει να ικανοποιούνται όλες οι προϋποθέσεις προαγωγής α\* και β\* (φαίνονται παρακάτω). Πως κρίνετε την αύξηση της δυσκολίας των προϋποθέσεων προαγωγής;



1. Συμφωνώ, γιατί θα βοηθήσει στην βελτίωση της επίδοσης των μαθητών.

2. Δεν θα επιφέρει καμία ουσιαστική αλλαγή.

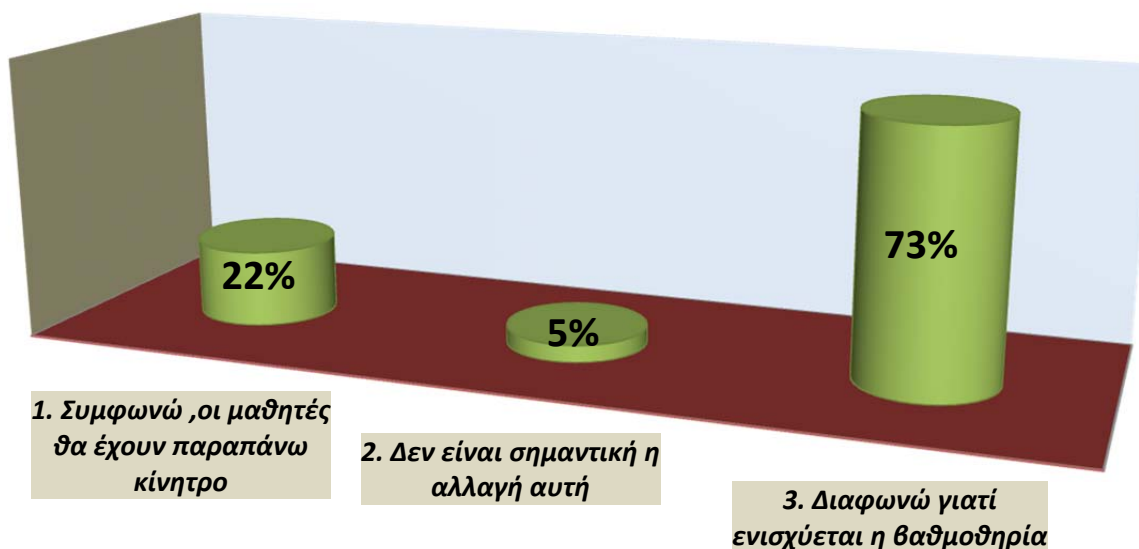
3. Διαφωνώ, πιστεύω ότι θα δημιουργήσει παραπάνω προβλήματα στους μαθητές.

#### ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

α\*) να έχει τελικό βαθμό τουλάχιστον 10 σε πέντε μαθήματα (Αρχαία, Γλώσσα, Λογοτεχνία, Άλγεβρα, Γεωμετρία) και τουλάχιστον 8 σε όλα τα υπόλοιπα μαθήματα.

β\*) να έχει Μέσο Όρο σε όλα τα μαθήματα τουλάχιστον 10.

■ ΕΡΩΤΗΣΗ 3. Από φέτος οι τελικοί βαθμοί των τριών τάξεων του Λυκείου θα μετράνε στα μόρια εισαγωγής στα ΑΕΙ και ΤΕΙ. Ποιά είναι η άποψή σας πάνω σε αυτό το θέμα;

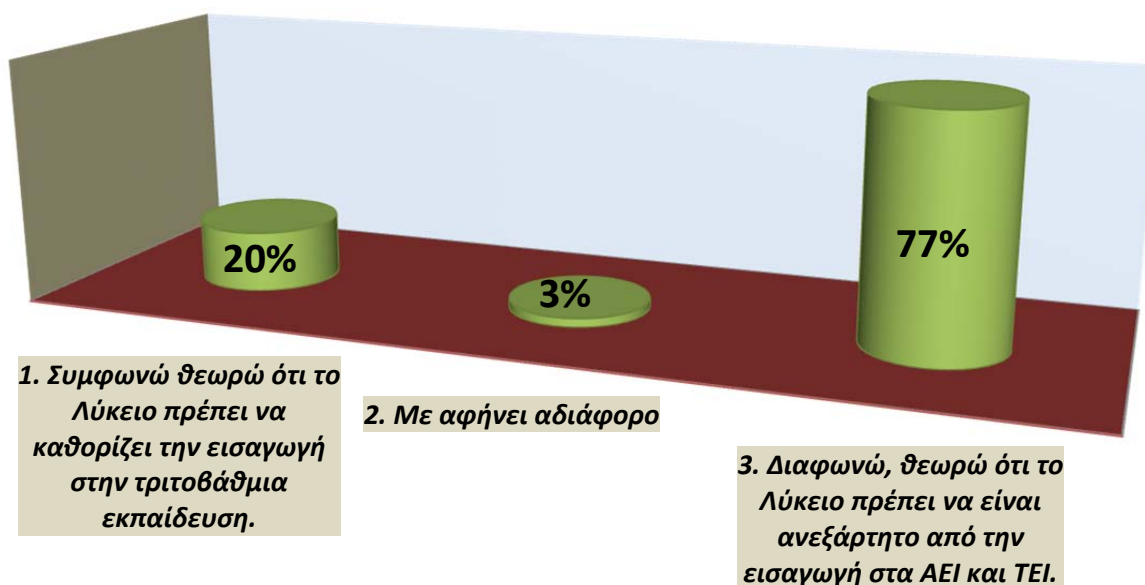


1. Συμφωνώ, οι μαθητές θα έχουν παραπάνω κίνητρο

2. Δεν είναι σημαντική η αλλαγή αυτή

3. Διαφωνώ γιατί ενισχύεται η βαθμολογία

■ ΕΡΩΤΗΣΗ 4. Με το «Νέο Λύκειο» υπάρχει αύξηση της διασύνδεσης του Λυκείου με την Εισαγωγή στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΑΕΙ, ΤΕΙ). Ποιά είναι η δική σας άποψη;

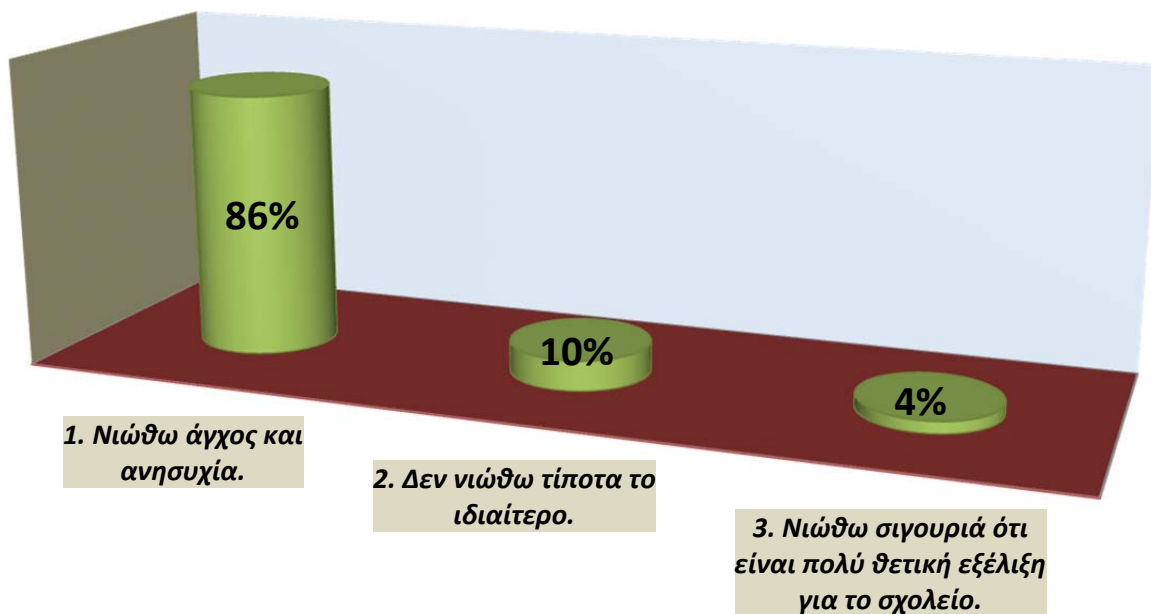


1. Συμφωνώ θεωρώ ότι το Λύκειο πρέπει να καθορίζει την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

2. Με αφήνει αδιάφορο

3. Διαφωνώ, θεωρώ ότι το Λύκειο πρέπει να είναι ανεξάρτητο από την εισαγωγή στα ΑΕΙ και ΤΕΙ.

■ ΕΡΩΤΗΣΗ 5. Ποια συναισθήματα σας γεννά η λειτουργία του «Νέου Λυκείου»;

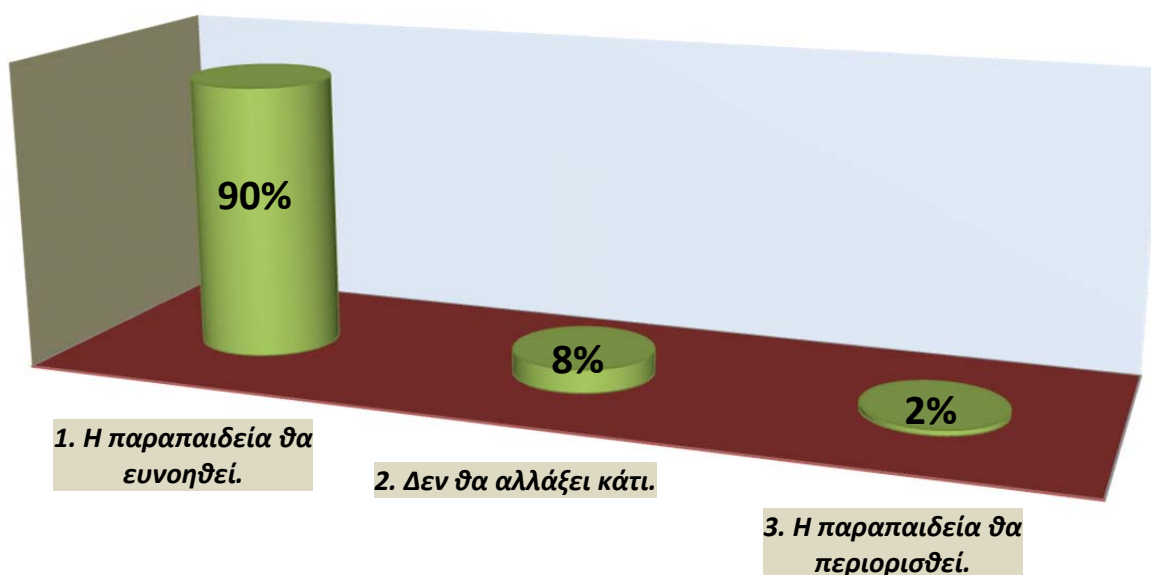


1. Νιώθω άγχος και ανησυχία.

2. Δεν νιώθω τίποτα το ιδιαίτερο.

3. Νιώθω σιγουριά ότι είναι πολύ θετική εξέλιξη για το σχολείο.

■ ΕΡΩΤΗΣΗ 6 .Πιστεύετε ότι η παραπαιδεία (ιδιαίτερα μαθήματα, φροντιστήρια) θα ευνοηθεί από τη λειτουργία του «Νέου Λυκείου»;

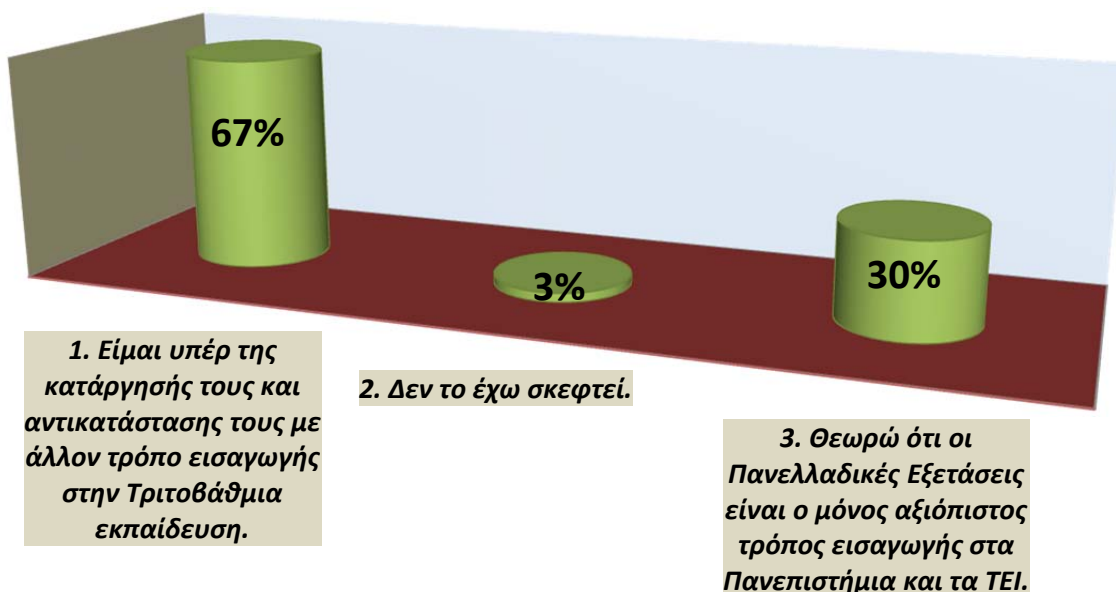


1. Η παραπαιδεία θα ευνοηθεί.

2. Δεν θα αλλάξει κάτι.

3. Η παραπαιδεία θα περιορισθεί.

■ ΕΡΩΤΗΣΗ 7. Πολύ μεγάλη συζήτηση γίνεται τελευταία για την κατάργηση των Πανελλαδικών Εξετάσεων; Εσείς τι γνώμη έχετε για αυτό;

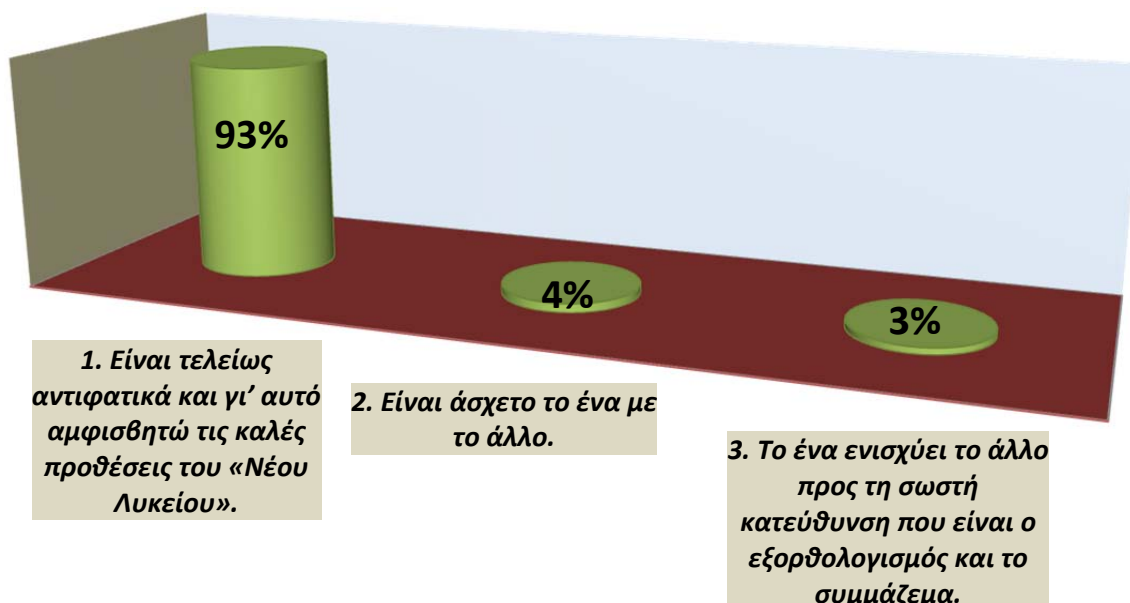


1. Είμαι υπέρ της κατάργησής τους και αντικατάστασής τους με άλλον τρόπο εισαγωγής στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση.

2. Δεν το έχω σκεφτεί.

3. Θεωρώ ότι οι Πανελλαδικές Εξετάσεις είναι ο μόνος αξιόπιστος τρόπος εισαγωγής στα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ.

■ ΕΡΩΤΗΣΗ 8 . Πως κρίνετε το γεγονός ότι η εντατικοποίηση και η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης που υπόσχεται το «Νέο Λύκειο», συνοδεύεται από περικοπές λιτότητας σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης;

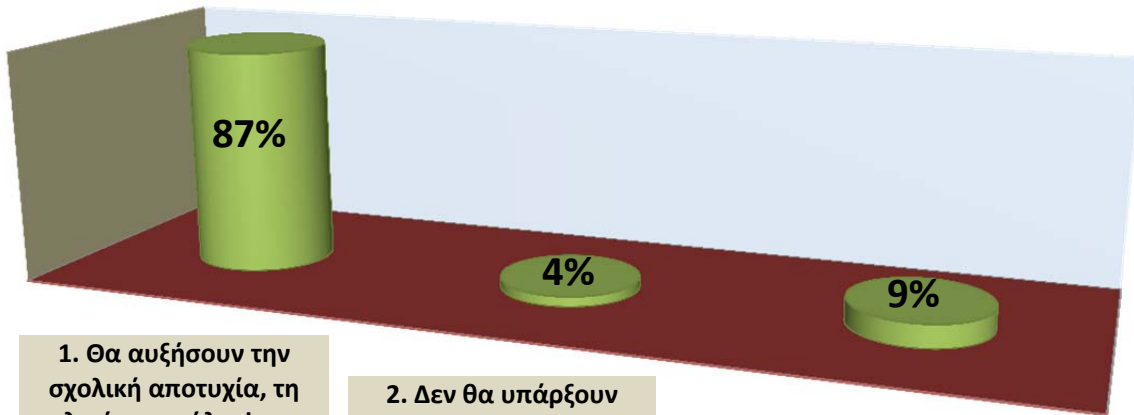


1. Είναι τελείως αντιφατικά και γι' αυτό αμφισβητώ τις καλές προθέσεις του «Νέου Λυκείου».

2. Είναι άσχετο το ένα με το άλλο.

3. Το ένα ενισχύει το άλλο προς τη σωστή κατεύθυνση που είναι ο εξορθολογισμός και το συμμάζεμα.

■ ΕΡΩΤΗΣΗ 9 .Οι, ομολογουμένως, αυξημένες απαιτήσεις «του Νέου Λυκείου» τι επίδραση πιστεύετε θα έχουν στους μαθητές;

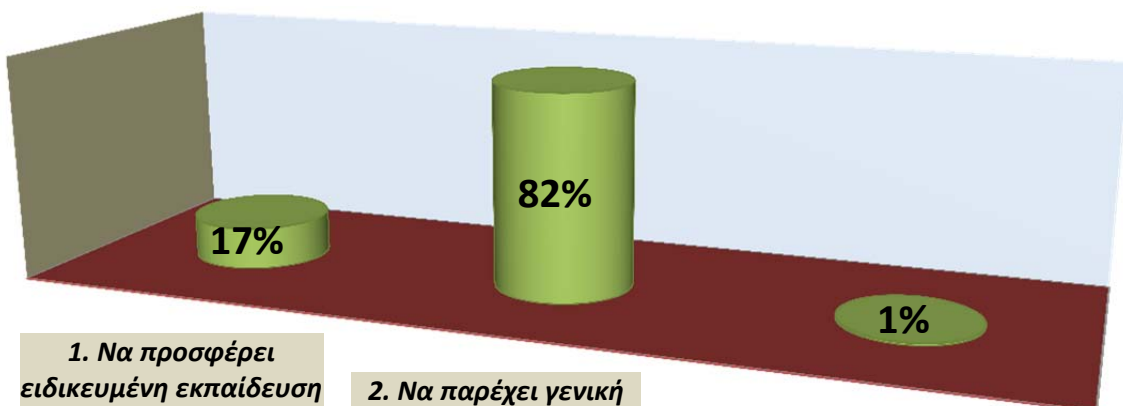


1. Θα αυξήσουν την σχολική αποτυχία, τη σχολική εγκατάλειψη, τον ανταγωνισμό και το άγχος των μαθητών. Θα είναι ένας Γολγοθάς για τους μαθητές.

2. Δεν θα υπάρξουν μεγάλες επιδράσεις στους μαθητές.

3. Θα βοηθήσουν στον συναγωνισμό, στην βελτίωση των επιδόσεων τους και στην πιο αξιοκρατική επιλογή τους για την εισαγωγή στα ΑΕΙ και ΤΕΙ.

■ ΕΡΩΤΗΣΗ 10 .Ποιος πρέπει κατά τη γνώμη σας να είναι ο σημαντικότερος ρόλος του Λυκείου;

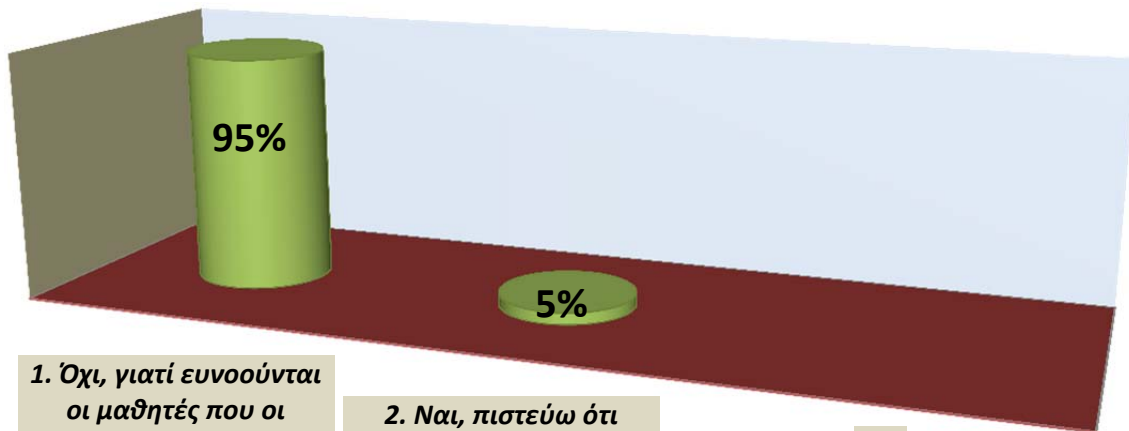


1. Να προσφέρει ειδικευμένη εκπαίδευση σε κάθε μαθητή ώστε να κατευθυνθεί σωστά στο επάγγελμα που του ταιριάζει.

2. Να παρέχει γενική παιδεία ώστε βοηθήσει τους μαθητές να γίνουν ολοκληρωμένες προσωπικότητες.

3. Να προετοιμάσει τους μαθητές για τις εξετάσεις.

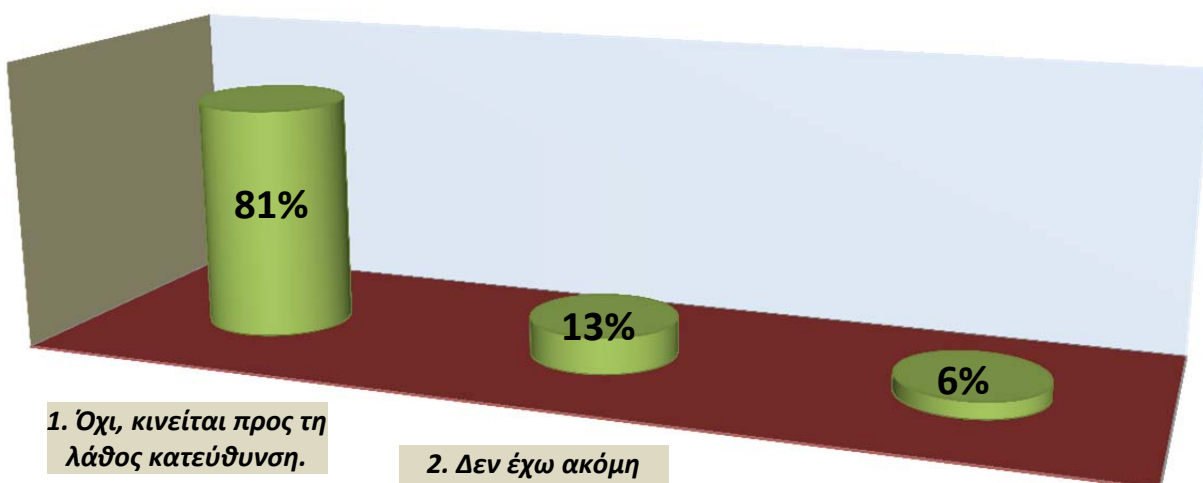
■ ΕΡΩΤΗΣΗ 11 .Πιστεύετε ότι το «Νέο Λύκειο» προσφέρει ίσες ευκαιρίες μάθησης σε όλους τους μαθητές;



1. Όχι, γιατί ευνοούνται οι μαθητές που οι οικογένειές τους ανήκουν στις οικονομικά ισχυρές.

2. Ναι, πιστεύω ότι προσφέρει ίσες ευκαιρίες μάθησης σε όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα της οικονομικής επιφάνειας των οικογενειών τους.

■ ΕΡΩΤΗΣΗ 12 .Πιστεύετε ότι το « Νέο Λύκειο» είναι ένας θεσμός που θα βοηθήσει τη βελτίωση του δημόσιου σχολείου;



1. Όχι, κινείται προς τη λάθος κατεύθυνση.

2. Δεν έχω ακόμη διαμορφώσει άποψη.

3. Ναι, κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση.

# ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

## Η πλειοψηφία των γονέων και των εκπαιδευτικών δεν εμπιστεύεται το θεσμό του «Νέου Λυκείου».

*(Συμπεράσματα εξαγόμενα από τις ερωτήσεις 5,8,9,12)*

- Το **86 %** διακατέχεται από αρνητικά συναισθήματα για το «Νέο Λύκειο» .Δηλώνει ότι αυτό που νιώθει είναι κυρίως άγχος και ανησυχία. Μάλιστα το **87%** νιώθει μεγάλη ανησυχία για την επίδραση που θα έχουν οι αυξημένες απαιτήσεις «του Νέου Λυκείου» στους μαθητές. Συγκεκριμένα θεωρούν ότι θα είναι ένας Γολγοθάς για τα παιδιά και ότι θα αυξηθεί η σχολική αποτυχία ,η σχολική εγκατάλειψη ,ο ανταγωνισμός και το άγχος των μαθητών .
- Το **93%** των γονέων και των εκπαιδευτικών θεωρεί ότι είναι αντιφατικές οι υποσχέσεις του «Νέου Λυκείου» για βελτίωση και εντατικοποίηση με τις περικοπές λιτότητας σε όλα τα επίπεδα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Η άποψη αυτή είναι απολύτως αναμενόμενη αν λάβουμε υπόψη μας την πολιτική λιτότητας που εφαρμόζεται στην εκπαίδευση . Το ποσοστό του ΑΕΠ για τη Παιδεία από 2,51% που ήταν το 2013 πήγε στο 2,15% για το 2014. Επίσης είχαμε κλείσιμο σχολείων , συγχώνευση σχολείων , αύξηση των μαθητών ανά τμήμα , τραγικές ελλείψεις σε καθηγητές ειδικοτήτων στα ΕΠΑΛ ακόμα και σε πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα , μηδενικές προσλήψεις εκπαιδευτικών, ελάχιστη φροντίδα για τα προβλήματα που απαιτούν αντισταθμιστική αγωγή (Ενισχυτική Διδασκαλία, Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη , Παράλληλη Στήριξη, Ειδική Αγωγή, τάξεις υποδοχής και Ελληνομάθειας) και άλυτα κτιριακά προβλήματα . Όλα αυτά κάνουν σαφές στη κοινή γνώμη ότι η προτεραιότητα της εφαρμοζόμενης πολιτικής είναι η εξοικονόμηση χρημάτων και όχι η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης.
- Το **81%** δηλώνει κατηγορηματικά ότι το «Νέο Λύκειο» κινείται προς τη λάθος κατεύθυνση όσον αφορά τη βελτίωση του δημόσιου σχολείου .Ιδιαίτερη εντύπωση προκαλεί ότι μόνο το **13%** δηλώνει ότι δεν έχει ακόμη διαμορφώσει άποψη και ότι είναι σχετικά νωρίς για να αξιολογήσει σωστά.

## Η πλειοψηφία των γονέων και των εκπαιδευτικών θεωρεί ότι το «Νέο Λύκειο» ενισχύει τον ταξικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

*(Συμπεράσματα εξαγόμενα από τις ερωτήσεις 6,11)*

- Το **95%** πιστεύει ότι το «Νέο Λύκειο» δεν προσφέρει ίσες ευκαιρίες μάθησης σε όλους τους μαθητές καθώς ευνοούνται οι μαθητές που οι οικογένειές τους ανήκουν στις οικονομικά εύρωστες.
- Το **90%** μάλιστα θεωρεί ότι το «Νέο Λύκειο» θα ενισχύσει την παραπαιδεία ( ιδιαίτερα μαθήματα ,φροντιστήρια) ,άρα θα ευνοήσει τους μαθητές που οι οικογένειές τους θα μπορούν να διαθέσουν τα απαραίτητα χρήματα.



## Οι αντικρουόμενες απόψεις σχετικά με την την αύξηση της δυσκολίας των προϋποθέσεων προαγωγής

### *(Συμπεράσματα εξαγόμενα από την ερώτηση 2)*

- Το **46 %** πιστεύει ότι η πιο δύσκολη προαγωγή από τάξη σε τάξη θα δημιουργήσει παραπάνω προβλήματα στους μαθητές.
- Αυτό που προκαλεί ιδιαίτερη εντύπωση είναι ότι ένα μεγάλο ποσοστό της τάξεως του **40%** είναι υπέρ της πιο δύσκολης προαγωγής από τάξη σε τάξη καθώς πιστεύει ότι θα βοηθήσει στην βελτίωση της επίδοσης των μαθητών. Η προσωπική εξήγηση που δίνουμε σε αυτό το αποτέλεσμα είναι οι διαμορφωμένες απόψεις (στερεότυπα) που υπάρχουν στην ελληνική πραγματικότητα και που θεωρούν ότι τα κίνητρα της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι μόνο τα εξωτερικά (αμοιβή, ανταγωνισμός, βαθμός ,επιτυχία στις εξετάσεις) .Πολλοί γονείς και εκπαιδευτικοί εκφράζουν την άποψη ότι οι μαθητές θα αδιαφορήσουν για τα μαθήματά τους αν δεν υπάρχει ο κίνδυνος ή ο φόβος της αποτυχίας. Το αποτέλεσμα λοιπόν αυτό δείχνει ξεκάθαρα την μεγάλη αδυναμία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος να εμφυσήσει στους μαθητές εσωτερικά κίνητρα μάθησης :προσπάθεια βελτίωσης του «εαυτού» ως στάση ζωής μη περιμένοντας καμία εξωτερική ανταμοιβή και μαθαίνοντας με μοναδικό κίνητρο την ίδια τη χαρά της μάθησης.

## Οι απόψεις σχετικά με την εισαγωγή των μαθητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

### *(Συμπεράσματα εξαγόμενα από τις ερωτήσεις 3,4,7)*

- Το **73 %** διαφωνεί με την προσμέτρηση των τελικών βαθμών των τριών τάξεων του Λυκείου ,στα μόρια εισαγωγής στα ΑΕΙ και ΤΕΙ, γιατί θεωρεί ότι έτσι θα αυξηθεί η βαθμοθηρία και η πίεση προς τους καθηγητές για μεγαλύτερους βαθμούς. Στο ίδιο σκεπτικό κινούνται και οι απαντήσεις του **77 %** που θεωρεί ότι το Λύκειο πρέπει να είναι ανεξάρτητο από την εισαγωγή στα ΑΕΙ και ΤΕΙ.
- Το **67%** είναι υπέρ της κατάργησης των Πανελλαδικών εξετάσεων και αντικατάστασής τους με άλλον τρόπο εισαγωγής στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σε αυτό σημείο αξίζει να επισημάνουμε ότι υπάρχει και ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό (**30%**) που θεωρεί ότι οι Πανελλαδικές Εξετάσεις είναι ο μόνος αξιόπιστος τρόπος εισαγωγής στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι πιθανοί λόγοι στους οποίους οφείλεται αυτό είναι ,κατά τη γνώμη μας ,οι εξής :α) Η λάθος ερμηνεία που δίνουν οι περισσότεροι στη λέξη "αξιόπιστος". Αυτό που εκφράζουν πραγματικά είναι η έννοια "αδιάβλητος". Πραγματικά οι πανελλαδικές εξετάσεις είναι αδιαμφισβήτητα μια αδιάβλητη διαδικασία όσον αφορά την νόθευση των θεμάτων και των αποτελεσμάτων. Αυτό όμως δεν την κάνει απαραίτητα και αξιόπιστη. Οι πανελλαδικές εξετάσεις θα μπορούσαν να θεωρηθούν αξιόπιστη διαδικασία αν αξιολογούσε τους μαθητές με βάση την κριτική ικανότητα τους και όχι με βάση την στείρα απομνημόνευση και φροντιστηριακή εκγύμνασή τους ,αν δεν ευνοούσε εκείνους τους μαθητές που οι

οικογένειές τους μπορούσαν να διαθέσουν τα απαραίτητα χρήματα σε φροντιστήρια και ιδιαίτερα μαθήματα και αν η εισαγωγή του κάθε εξεταζόμενου μαθητή σε κάποια σχολή ήταν προσωπική του επιλογή και όχι να οφείλεται απλώς στο γεγονός ότι "έπιασε τα μόρια". β) Οι πανελλαδικές εξετάσεις για την ελληνική κοινωνία είναι το σημείο αναφοράς όλης της δευτεροβάθμιας εκπαιδευτικής διαδρομής ενός μαθητή, και με αυτόν τον τρόπο την καθορίζει. Είναι κατεστημένο δηλαδή, για τον περισσότερο κόσμο και καμία πολιτική ηγεσία δεν έχει τολμήσει να το αμφισβητήσει πραγματικά. γ) Η έλλειψη εναλλακτικών προτάσεων όσον αφορά το σύστημα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

## Η πλειοψηφία των γονέων και των εκπαιδευτικών διαφωνεί με τη χρήση της τράπεζας θεμάτων στις προαγωγικές εξετάσεις

### *(Συμπεράσματα εξαγόμενα από την ερώτηση 1)*

- Το **70 %** πιστεύει ότι όλα τα θέματα των προαγωγικών εξετάσεων πρέπει να καθορίζονται αποκλειστικά από τον διδάσκοντα καθηγητή. Οι σταθμισμένες εξετάσεις με τη χρήση τράπεζας θεμάτων που θα έχουν και ένα χαρακτήρα εξετάσεων εθνικού επιπέδου βρίσκει σύμφωνους μόλις το **21%**. Η έστω και εν μέρει εξέταση των μαθητών σε δύο ακόμα τάξεις του Λυκείου (Α', Β') σε εθνικό επίπεδο δεν έχει την αποδοχή των γονέων και των εκπαιδευτικών και έχει ήδη προκαλέσει πάρα πολλά προβλήματα φέτος στους μαθητές της Α' Λυκείου και στους καθηγητές τους.

## Ποιόν θεωρούν οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί ως τον σημαντικότερο ρόλο που πρέπει να έχει το Λύκειο γενικά

### *(Συμπεράσματα εξαγόμενα από την ερώτηση 10)*

- Το **82 %** θεωρεί ότι πρέπει να παρέχει γενική παιδεία ώστε βοηθήσει τους μαθητές να γίνουν ολοκληρωμένες προσωπικότητες. Μόλις το **17%** πιστεύει ότι το Λύκειο πρέπει να προσφέρει ειδικευμένη εκπαίδευση σε κάθε μαθητή ώστε να κατευθυνθεί σωστά στο επάγγελμα που του ταιριάζει. Είναι πολύ ενθαρρυντικό το γεγονός ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των γονέων και των εκπαιδευτικών επιθυμεί το Λύκειο να παρέχει περισσότερη παιδεία, με την έννοια της ολοκλήρωσης της προσωπικότητας, και λιγότερη εκπαίδευση που είναι συνυφασμένη αποκλειστικά με το επαγγελματικό μέλλον του κάθε μαθητή. Ελάχιστα δείχνει να επηρεάζεται η κοινή γνώμη από τη πρόσφατη διαφημιστική καμπάνια (2 βίντεο) του υπουργείου Παιδείας όπου γίνονται φανερές οι προθέσεις του να μετατρέψει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε προθάλαμο της αγοράς εργασίας. Η πρόταση του υπουργείου σε μαθητές μικρής ηλικίας είναι επί λέξει η εξής: «Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων έχει δρομολογήσει τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις για ένα εκπαιδευτικό σύστημα, όπου μπορείς να βρεις το δικό σου μονοπάτι και να βγεις στην αγορά εργασίας». Για πάρα πολλά χρόνια σε αυτή τη χώρα έχουμε περίσσειμα εκπαίδευσης και έλλειμμα παιδείας. Αναρωτιόμαστε μήπως έχουν ωριμάσει οι συνθήκες για να απαιτήσουμε εκπαίδευση που να προσφέρει πάνω από όλα παιδεία.